

فضیلت روزه‌داری در فصل گرما

روایتی را از امام صادق نقل می‌کند که فرمودند: کسی که در فصل گرما روزه بدارد و در تعب و مشقت آن واقع گردد خدای متعال هزار ملک بر او می‌فرستد که آنها صورت او را مسح می‌کنند و او را به رضوان الهی بشارت می‌دهند تا وقتی که افطار نماید.

فضیلت روزه‌داری در فصل گرما/ مسح صورت روزه‌دار توسط هزار ملک

علامه طهرانی در کتاب خود با عنوان "انوار الملکوت" روایتی را از امام صادق نقل می‌کند که فرمودند: کسی که در فصل گرما روزه بدارد و در تعب و مشقت آن واقع گردد خدای متعال هزار ملک بر او می‌فرستد که آنها صورت او را مسح می‌کنند و او را به رضوان الهی بشارت می‌دهند تا وقتی که افطار نماید.

بشارت ملائکه به روزه دار

علامه طهرانی در کتاب خود با عنوان "انوار الملکوت" روایتی را از امام صادق نقل می‌کند که فرمودند: کسی که در فصل گرما روزه بدارد و در تعب و مشقت آن واقع گردد خدای متعال هزار ملک بر او می‌فرستد که آنها صورت او را مسح می‌کنند و او را به رضوان الهی بشارت می‌دهند تا وقتی که افطار نماید. خدای عزوجل می‌فرماید: چقدر بوی بدن تو معطر و جان و نفس تو پاکیزه و طیب است. ای ملائکه من شاهد باشید که من از همه گناهان او در گذشتم.

تفسیر روایت: الصَّوْمُ لِي و اَنَا اجْزِي بِهِ

ایشان با اشاره به اختلاف علما در تفسیر روایت: الصَّوْمُ لِي و اَنَا اجْزِي بِهِ، آن را دارای دو معنا می‌داند و می‌آورد: اگر «اجزى به« (به صیغه معلوم) خواندیم، پس برای شرافت روزه همین بس که در میان عبادات و نسک، خدا خود را بنفسه پاداش دهد این فریضه دانسته است؛ و اگر «اجزى به« (صیغه مجهول) خواندیم یعنی هیچ نعمتی و هیچ درجه از درجات جنت سزای روزه‌دار نیست مگر ذات مقدس او جلّ و علا که به نفس شریف خود جزای اوست. و از اینجا استفاده می‌شود که راه وصول به لقای خداوند و فناء در ذات او که از لوازم جزای روزه باشد بدون روزه میسر نیست.

علامه طهرانی با تأکید بر این نکته که علماء معرفة النفس جوع و صیام را یکی از ارکان سلوک راه خدا شمرده‌اند، و در روایات اهل بیت علیهم السّلام و حدیث معراجیه مطالب عجیبی در فوائد جوع و روزه مذکور است، روایتی را از «من لا یحضره الفقیه« در توضیح اینکه چرا خداوند صوم را به خود نسبت داده و مشرّف به ذات خود دانسته (اگر چه تمام عبادات راجع به اوست همچنان که بیت الله الحرام را به خود نسبت داده، گرچه تمام زمین ها ملک اوست) نقل می‌کند و برای آن دو جهت را ذکر می‌کند:

اوّل آنکه: روزه کفّ نفس و ترک است و این سرّی است بین بنده و خدا، بخلاف سایر عبادات که در مرأی و مشهد مردم است، ولی روزه عمل باطنی است بواسطه صبر محض و این را غیر از خدا کسی نداند، بدین جهت به خود نسبت داده است. دوّم آنکه: روزه دشمن خدا را که نفس اماره است مقهور می‌کند، چون وسیله شیطان شهوات است؛ و خوردن و آشامیدن و سایر مفطرات که مقوّی شهواتند بواسطه روزه از بین می‌روند. بنابراین روزه شهوات را خورد و نابود می‌کند و بالملازمه نفس اماره و شیطان خورد و نابود می‌گردد.

قال صلی الله علیه و آله و سلم: إِنَّ الشَّيْطَانَ لَيَجْعَلِي مِنَ ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ فَضَيِّقُوا مَجَارِيَهُ بِالْجُوعِ. [رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: بدرستی که شیطان در انسان نفوذ می‌کند مانند خون که در رگ های آدمی در جریان است پس گذرگاه های او را با گرسنگی تنگ و مسدود نمائید].

بنابراین چون روزه به خصوص شیطان را قلع و قمع می‌کند و مسالک او را می‌بندد و مجاری او را تنگ می‌کند، و خلاصه دشمن خدا را ذلیل و بالملازمة خدا را نصرت نموده و یاری می‌نماید به خدا نسبت داده شده است، چون در قلع و قمع عدو خدا نصرت خداست؛ این

معنی فقره اول که «الصوم لی«.

ایشان در توضیح فقره ثانی که «و انا اجزی به« بوده باشد، می افزاید: به علت آنکه نصرت خداوند بنده خود را موقوف است بر نصرت بنده خدای را، قال الله تعالى: **إِنْ تَصْرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يَتَّيْتْ أَقْدَامَكُمْ** پس ابتدا مجاهده از بنده است و سپس جزا به هدایت از طرف او عز اسمہ، قال الله تعالى: **وَ الَّذِينَ جَاهِدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَ إِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ**. بنابراین خداوند پاداش روزه را خواهد داد چون عبد به واسطه روزه نصرت او نموده و مجاهده در راه خدا با نفس امّاره نموده است؛ و از طرف دیگر قال الله تعالى: **إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ** [سوره رعد آیه 11] و معلوم است که تغییر به کشتن شهوات است چون نفس مرتع و چراگاه شیاطین است، چون این چراگاه به واسطه اتیان شهوات سبز و خرّم باشد دائماً شیاطین در زمین نفس رفت و آمد می کنند، و تا هنگامی که رفت و آمد دارند برای بنده جلال و عظمت خدا منکشف نخواهد شد و از لقای خدا محجوب خواهد بود. و بنابراین بدین جهت روزه سپر از آتش و باب عبادات واقع شده است.

ایشان در انتهای مجلس دوم با اشاره به حدیثی از امام صادق علیه السلام که فرمود: هنگامی که حادثه ای یا مضیقہ ای برای انسان پیش آید باید روزه بگیرد زیرا خدای متعال می فرماید: **وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ**، از روزه و نماز در امور مهمّه و شدیده کمک و استعانت بجوئید، می افزاید: مراد به صبر همان روزه است، و برای رفع حوائج و مهمّات روزه داشتن و نماز خواندن و از درگاه بی نیاز حاجت طلبیدن ضروری است؛ و لذا مستحبّ است برای قضاء حوائج مهم انسان روزه بگیرد و نماز حاجت بجای بیاورد.